

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
 četrletno: Din. 25—
 celoletno: Din. 100—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VII.

Dunaj, 9. februarja 1927.

Št. 6.

Deželni proračun.

(Nadaljevanje.)

Posl. Gaggl ugotavlja, da je kmetijska šola v Wolfbergu za to tako slabo obiskana, ker kmečje ne-
 jejo zaupati svojim sinov landbündlerskemu učitelju.
 Dajte šoli kršč. učitelja in videli boste, da bo obisk
 dober!

Posl. Grossbauer je mnenja, da je pri strojih tre-
 ba vsekakor imeti varnostne priprave, ker se vedno
 manj stanejo kakor nezgode same in ker je glavni
 pogoj varstvo delojemalčevega življenja. Potrebno
 pa bil bilo, da se kaznujejo tudi tovarne, ki prodajajo
 stroje brez teh priprav, ne pa samo delodajalec. De-
 žela preveč plačuje zavarovalnici proti nezgodam v
 Gradcu. Za bodoče se bo tudi to z zveznim zakonom
 na novo uredilo. V kratkem se bo v parlamentu obrav-
 naval poselski red; tu naj bi dežela gledala, da ne
 bo slabši od dosedanjega. 5000 S za premije dalje
 služencim poslom odobrava. Nato se bavi še s pol-
 jedelskimi šolami in pravi, da so predrage.

Posl. Retzl zagovarja deželni kulturni svet in ni
 nasproten kontroli nad njem. Glede Kabonhafa, ki
 ga je dobila cona A za dober izid plebiscita (je stal
 več milijard), je mnenja, da ga je treba opustiti in
 napraviti zavetišče za stare posle (medklic: hlevi so
 že tu!).

Posl. Poljanec se pritožuje, da še vedno ni slo-
 venskega potovalnega učitelja za poljedelstvo in na-
 vaja značilen slučaj o postopanju zavarovalnice proti
 nezgodna. Zavzema se za opustitev konjereje, kjer
 so dani pogoji za živinorejo.

Posl. Gritschacher govori o nakupu posestva
 Drauhofen, kjer se ima ustavniti mlekarška šola.
 Je zato, da ostane ta šola v Litzlshofu in da se šola
 na Tanzenbergu, ki stane deželo na leto samo 1510 S,
 ne opusti.

K zdravstvu izjavi posl. Poljanec, da bo glasoval
 tudi za to poglavje, ker so se Slovenci odločili, da
 glasujejo za več poglavij. — Rothwangl se pritožuje,
 da odteguje uprava deželne bolnice nekemu penzion-
 iru celo pokojnino, da se nabaja njegov družina v

bedi. Breznik opozarja, da je oddelček za pljučne
 bolezni pretesen, dr. Pomaroli vprašuje, kako se misli
 porabiti 26.000 S, ki so postavljeni za röntgenov
 oddelček. Nam. deželnega glavarja Leer odgovarja,
 da je treba v vsakem slučaju, ko pride kdo v bolnico,
 ugoviti, kdo bo stroške plačal. One osebe, ki so pre-
 možne, morajo plačati vzdrževalnino same, manj pre-
 možne plačajo del in samo pri res ubožnih sme izsta-
 viti občina ubožno izpričevalo. Če vzdrževalnine ni
 mogoče iztinjati, plača dežela $\frac{2}{3}$ in občina $\frac{1}{3}$. Ob-
 čina ima pravico zaseči tudi pokojnino. Žalosten je
 pojav v naši deželi, da število slaboumnih stalno na-
 predčuje. Zato bo dežela prisiljena sezidati še eno po-
 slopej za norce. Nato govori o pogodbi med deželo
 in kliniko Riehl na Dunaju, ki bo poročevala radij za
 zdravljenje raka. Za 3 milijarde bi sicer tudi sami
 mogli nabaviti tak aparat, a koristilo bi ne dosti več.
 Radijev aparat bo v Celovcu v sobotah in nedeljah,
 da ne bo treba hoditi ljudem na Gornje Avstrijsko.
 Glede pljučnega oddelka v deželni bolnici pravi, da
 bo zidala dežela v Laas pljučno zdravilišče, ki bo
 predvidoma koncem leta 1928 gotovo, medtem pa je
 deželi na razpolago v Enzenbachu pri Gratweinu na
 Štajerskem 5 postelj. Nezakonski očetje so po zakonu
 dolžni skrbeti in plačevati bolnico za otroke tudi te-
 daj, če je otrok brez sredstev oziroma ni zmožen sam
 plačati bolnišnice. Pri izdaji ubožnih izpričeval je tre-
 ba zelo previdno postopati.

Socijalno skrbstvo. Posl. Feining tudi
 priporoča, da bi se hlevi pri Kabonu pripravili za
 posle za stara leta. Posl. Lubecz (soc. dem.) govori
 o gospodarski krizi in samomorih iz bede. Dokler se
 ne more odpraviti brezposelnost, tako dolgo se morajo
 brezposelne podpore še razšiti. Dejstvo je, da veljajo
 na Koroškem najnižje mezde, četudi indeks stopa.
 Posl. Sattler (Landbund) se pritožuje čez previsoke
 dunajske tržne pristojbine, ki onemogočajo postav-
 lenje koroške živine na dunajski trg. Mezde lesnih
 delavcev in tudi drugih obrtnikov so v primeri z pred-
 vojnim časom previsoke, kar pocenjuje les. Ni prav,
 do občinam ni trba več prispevati k brezposelnosti pod-
 por, ker sedaj občine na to ne bodo pošlagale toliko

važnost in gledale, da pride več denarja v občino.
 Socialni zakoni niso v skladu z gospodarskim položajem.
 Nova nevarnost grozi kmetijstvu s starostnim za-
 varovanjem kmečkih delavcev. Za te ljudi naj bi de-
 žela skrbela, zato predlaga, da se Kabon spremeni v
 oskrbovališče. Vsenemec Schmidt je zato, da se pri-
 tegne vse kmetijske delavce v zavarovanje zoper nezgo-
 de, je proti temu da se nameščajo v pisarnah in uradih
 penzionisti, ker ne gre, da bi posamezni dobival 6, 7
 ali še več milijonov plače, drugi pa stradali. Posl.
 Gritschacher (kršč. soc.) se zavzema za poživitev do-
 mače industrije. Pri nas se je pred časom mnogo za-
 služilo s tkanjem in prejo. Postranska obrt se je mo-
 rala opustiti vsled primitivnosti strojev. Na gospodar-
 ski šoli v Imstu na Tirolskem se je opremila moderna
 domača tkalnica. Predlaga, da se pošlje tja ženska,
 ki bi uporabila potem svoje izkušnje na domačih go-
 spodarskih šolah.

Posl. Gaggl pravi, da jemlje Landbund kmečkim
 poslom sam kruh, ker dovoljuje, da dohajajo delavci
 iz Poljske, starostno zavarovanje je predlagal iz agi-
 tacijskih razlogov, sicer pa za delavce prav slabo skr-
 bi. To kaže tudi, ker je proti brezposlenemu skrbstvu
 in proti bolniški blagajni. Posl. Franz odgovarja Gag-
 glu, da je on poleti prosil za brezposelne in jih je tudi
 dobil, a ti so že drugi dan stavili take zahteve, ki jih
 gospodarstvo ne prenese. Ti ljudje zahtevajo na dan
 po 10 S. Inž. Pichler govori o porabi alkohola na
 Koroškem. Več se napije kot znašajo vsi davki sku-
 kaj, okrog ene milijarde šilingov. Pri tem se 50%
 alkohola uvaža, več nego premoga. Posl. Rothwangl
 se zavzema za produktivno brezposelno skrbstvo in
 zaposlitvene premije. Posl. Lager pravi, da se je
 leta 1924 izplačalo za produktivno zaposlitev brezpo-
 selnih 170.000 K, l. 1926. pa 300.000 S in letos
 se bo še več. Na polju mladinskega skrbstva se je ve-
 liko storilo, kar kaže število umrljivosti pri otrokih.
 L. 1923. je bilo 11.300 porodov, l. 1924: 11.200,
 l. 1925: 11.000. Umrljivost l. 1923: 6700, l. 1924:
 6100, l. 1925: 5900. Statistika kaže sicer manj po-
 rodov, pa tudi manj smrtnih slučajev. Letos se vpešje
 zdravniško pregledovanje šolarjev in za moštнице se

PODLISTEK

Kovač Franc:

Novi zvonovi.

(Konec.)

Kaj je hotel začeti z njim župnik? Mu li
 napraviti moralčno pridigo? Saj bi nič ne za-
 leglo. Demon alkohol ga je imel popolnoma
 v oblasti.

Matija je moral še isti dan zapustiti služ-
 bo pri župniku.

In v soboto popoldne so prišla dekleta iz
 cele fare, da okrasijo cerkev z vencami od zno-
 traj in zunaj. Postavili so slavo loke, razobe-
 silili zastave in ovenčali župnišče. Celo stolp
 je bil prepreden z dolgimi vencami. In pozno v
 noč so še vedno prinašale ženske polne jerba-
 se novih vencev. Ko je zazvonilo Ave Marijo,
 je bila vas odeta v praznično obleko in grom
 topičev je naznanjal bližnji in daljni okolici,
 da bodo jutri blagoslavljali zvonove.

Istotako je bilo dela čez glavo v farovski
 kuhinji. Mnogo kokoši in piščet je moralo dati
 mlado življenje za jutranji dan. Celo popoldne
 se je kuhalo, cvrlo in pripravljalo; saj je bilo
 treba pripraviti kosilo za gospode, botre, tete,
 godce, strelce itd. — nad sto oseb. Cel dan ni
 bilo pokoja, da je župnik Janez, navajen na ti-
 hoto, popoldne rajši odšel na izprehod.

nekateri iz radovednosti, kako bodo napravili,
 drugi so prišli občudovat okrašene zvonove.
 Celo hromi Jakej, ki ne more hoditi, temveč
 se trudoma pomika naprej s pomočjo stolička,
 jih je prišel gledat.

XII.

Na dan blagoslavljanja je ljudstvo že zgo-
 daj zjutraj trumoma prihajalo v cerkev. Po-
 časi, resnih in svečanih obrazov so prihajali
 botri in botre, lahkotnih korakov pa družice v
 belih oblekah, kot dih nežne jutranje zarje,
 zornih lic, v polni krasoti razcvetele pomladi,
 bohotne, stasite, samozavestne, zavedajoče.

Prostor pred cerkvijo in župniščem je bil
 podoben sejmišču. Cele procesije so se vrstile,
 In poleg njih šolarice, Janezove učenke kot
 ljubki amoreti.

Ogromno ljudstva je prišlo od blizu in da-
 leč, da se udeležijo slovesnosti. Že pri zgodnji
 sveti maši je bila cerkev polna vernikov in po-
 božno so bili pričujoči botri in botre pri službi
 božji tam na častnih sedežih v prvih klopih,
 okrašenih z vencami.

Celo jutro so družice prodajale pred cerk-
 vijo šopke in naredile dobro kupčijo. Kdo bi
 se pač mogel ustavljati vsiljivim, a lepim pro-
 njam ljubkih postav? Priteplo se je tudi nekaj
 tujih kramarjev, upajoč, da napravijo dobro
 kupčijo, a so na slabo našli. Niso imeli niti
 toliko časa, da bi postavili svojo robo na tla,
 takoj so morali oditi, odkoder so prišli. Odbor

je namreč razglasil, da je na ta dan dostop tu-
 jim kramarjem prepovedan, ker bo odbor pro-
 dajal sam v lastni režiji v prid zvonovom med,
 pecivo, liker itd. in da nikakor ne gre, da bi
 odjedali dobiček tujci.

Slovesna služba božja, blagoslavljanje
 zvonov sploh vse se je vršilo nad vse sloves-
 no, enako kot drugod ob sličnih prilikah, zato
 tega ne bomo natančneje opisovali. Ko so
 botri in družice udarile s kladivom na zvonove,
 so jih pod spretnim vodstvom tesarskega
 mojstra potegnili srečno v zvonik.

Ravno je bila vesela zabava pri kosilu,
 tam na gostilniškem vrtu, ko dajo tesarji v
 stolpu strelcem znamenje. Tedaj zapojejo na-
 enkrat vsi zvonovi, in topiči zagrmijo. Godci
 planejo izza mize in zagodejo koračnico. Ne-
 popisen trenutek, poln ginjenosti in navduše-
 nja! Župnik Janez potegne hitro uro iz žepa,
 da si zapomni zgodovinski trenutek: ravno en
 četrt na tri so v prvič zapeli zvonovi. Vsi, ki
 so sedeli pri mizah, popustijo jed in hitijo k
 cerkvi. Celo krivi Tevži, ki je sedel za plotom
 na tleh in prosil mimu idoče vbogaime, imajoč
 pred seboj na trati vrček piva in umazan klo-
 buk, ter držeč v eni roki kos pogače, v drugi
 piščancevo stegno, je prenehal za trenutek
 jesti in poslušal zvonjenje, pa se je kmalu zopet
 zavedel realnosti in z občudovanja vrednim
 apetitom nadaljeval prozajično delo.

Po litanih se je začel drugi del slavnosti
 v gostilni, kjer je mladi svet v urnem plesu dal

je kupilo za isto posestvo Hegelman v Vrbi. Kabonhof ne bi bil pripraven za oskrbovališče, ker nima stanovanjskih prostorov in ker se od starih proslov ne more zahtevati, da delajo še zadnje dni življenja. Boljše bi bilo dekleško vzgojevališče za 14 do 18 letne zanamene. Za ta namen bi se morale narediti delavnice, stanovanjske in spalne sobe.

Kritje proračuna. Poročevalec dr. Lemisch se bavi z dohodkom posameznih poglavij, z meznim davkom, ki je znašal v Celovcu l. 1925: 127.000 S, 10 mesecev v letu 1926: 111.000 S in v Bejaku 145.000 K. Ko se zvišajo plače, bo znesel ta davek letos še več. Dalje o znižanju meznega davka, pristojbini na nepremičnine, o delitvi zveznih davkov in davku na glavo. Več poslancev govori o davku za pospeševanje tujkega prometa in davku na pijačo. Sprejeli so se predlogi, da bodo zanaprej podjetniki z dvema uslužbencema meznega davka prosti, da se dovoli mestu Breže in Št. Štefan na Zili posojilo iz deželnih sredstev za vodovod in za oskrbo z vodo v splošnem pod pogojem, da dovoli tudi država posojilo v isti višini in z istimi obrestmi, da se odtegne občinam 20 odstotkov zveznih davkov, da morajo občine tudi v letu 1927 plačati od osebe 2 S davka deželi, da se zniža pristojbina na nepremičnine od 100 na 80%, da se davek na tujce zniža od 20 na 10% najemnine in da se postavi pljučno zdravilišče v Laasu. Predlagalo se je še, da se da občinam pravica, da smejo omejiti avtopromet, da se objavi poročilo preiskovalnega odbora o delovanju deželne vlade v letih 1919 do 1922 in da se ustanovi za Koroške lastna delavska zavarovalnica. (Konec sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Krvav spopad v Burgenlandu. Dne 30. januarja je došlo v Schattendorf, malem trgu na avstrijsko-madžarski meji do krvavega spopada med organizacijo republikanske obrane in člani organizacije bivših frontnih borcev. Spopad je zahteval več človeških žrtev. Organizacija republikanske obrane se nahaja pod pokroviteljstvom soc.-demokratske stranke. Incident je vzbudil v dunajskih političnih krogih precejšnje razburjenje. Voditelji avstrijske demokratske stranke so odločeni, da izvedejo kar najširšo agitacijo proti organizaciji bivših vojakov, ki nastopa provokatorično in izziva organizacijo v obrambo avstrijske republike. V znak protesta proti poboju je počivalo 2. t. m. v vseh obratih v državi delo četrte ure.

Inozemstvo.

Jugoslavija. Hitro se je posrečila Uzunoviču sestava nove vlade. Izločil je radičevce in se zvezal s Slovenci. Od Slovencev so v vladi dr. Kulovec, inž. Serbec in dr. Gosar. Radičev odpadnik dr. Nikič je v zadnjem trenutku zbežal iz vlade, ker ni bil zadovoljen z odkazanim mestom. Trifunovič in Vujičić pa prvotno nista hotela priseči, pozneje pa sta prisegla in podala ostavko, ki pa ni bila sprejeta. Vlado, ki ima le malo večino, bodo podpirali tudi Nemci, celo glasovi se pojavljajo, da postane dr. Kraf minister. Nemci so obvestili Uzunoviča, kakšno politično stališče zavzemajo v vprašanju narodnih manjšin. Ob-

duška radosti — saj se vrši blagoslavljanje zvonov samo enkrat.

Zvečer je sedel župnik Janez še pozno v noč ob pisalni mizi, še enkrat je pregledoval vse dopise, račune in fakture, tikajočih se naprave novih zvonov. Iz predala je vzel liber memorabilium in dokončal popis, kako so napravljali nove zvonove. Slednjič je spisal še dolg članek za časopis, da prej ko slej tudi širša javnost zve, kako so obhajali blagoslavljanje novih zvonov.

Pozno v noč je. Župnik Janez sedi še vedno pri mizi. Zamislil se je... Trideset let že pase tukaj izročeno mu čredo. V mlajših letih se je spravljal stran, a leta so minevala kot blisk in s časom se mu je priljubilo oboje, kraj in ljudstvo. Tu hoče ostati, naj veliki zvon tudi njemu zapoje, ko se bo vlegel k počitku...

„Lepo je bilo,“ se je enoglasno trdilo drugi dan po fari.

Še je idealizem med ljudstvom.

vestili so predsednika vlade o delu ženevske konference narodnih manjšin in o stališču, ki ga je na tej konferenci zavzela stranka Nemcev. Oni stoje na stališču prijateljskega sodelovanja med narodnimi manjšinami v Jugoslaviji in narodnimi manjšinami Slovanov v sosednjih državah. — Ta čas so se izvršile tudi važne izpremembe v diplomatični službi. Novi berlinski poslanik bo menda takoj stopil z Rusi v stik, da jih pridobi za rusko-jugoslovansko zvezo, ki je nujno potrebna.

Konec medzavezniške kontrole v Nemčiji. Na temelju ženevskega dogovora je prenehala 31. januarja o polnoči medzavezniška vojaška kontrolna komisija v Nemčiji svoje delovanje. Na njeno mesto stopi kasneje investicijska komisija Društva narodov, čije naloge pa še ni popolnoma določena. Naloga te komisije je bila zelo težavna, naravnost nemogoča, kajti narod 63 milijonov duš je ravno tako nemogoče razorožiti, kakor najmočnejšo industrijo na svetu.

Položaj v Evropi. Nova nemška desničarska vlada bo nadaljevala politiko izpolnjevanja obvez in sporazuma s Francijo, politiko, ki so jo vodile njene prednice in proti kateri se je desnica tako borila in jo tako prezirala. To je tudi edina možna politika in če jo bodo sedaj izvajali nemški nacionalisti, je ne bodo mogli niti najbolj kratkovidni patrioti več smatrati za nepatriotično. Kljub temu ne bo leto 1927 prineslo več, kakor da bo zagotovilo trajnost temu, kar je na poti do pomirjenja Evrope že doseženega. Državniki in diplomati, ki jih njihovi narodi radi označujejo za zapreko miru, so tokrat dokazali mogoče večjo velikopotezno voljo do sporazuma, kakor pa so zato široke množice njihovih narodov sploh zrele. Preteklo bo še nekaj časa, predno bo od istih državnikov v sovraštvo vzgojeni svet spoznal, da nudi medsebojno zaupanje več varnosti kakor pa splošno oboroževanje. Tudi notranji položaj velesil jim ne dopušča staviti za obnovo Evrope toliko energij na razpolago, kakor doslej. Po svojem obsegu brezprimerni stavkovni val v letu 1926 je trajno postril razredni boj v Angliji, Baldwin je napovedal, da bo omejil pravice strokovnih zvez, kar more postaviti socialno vprašanje pretežno v središče politike. V Italiji se bliža fašistovski poizkus oni kritični točki, pri kateri se ne bo dala ustalitev razmer pod nobeno ceno več odložiti. Tudi Francija ima sama s seboj dovolj dela v borbi za stabilizacijo in če se ta posreči, pa z neizogibno socialno in politično krizo. Toda narodi so pregloboko zaposleni z dnevnimi vprašanji, manjka jim poleta in borbenosti množice, ki sta potrebna za rešitev evropske krize.

DOMAČE NOVICE

V kratkem pričnemu z objavo daljše zgodovinske povesti že znanega pisatelja in našega sotrudnika. Že danes opozarjamo naše čitatelje na to povest, obenem pa pozivljamo druge, da si list pravočasno naročijo, ker uprava pozneje ne bo mogla več ustreči z vsemi številkami.

Imenovanje. Bivši podkonzul v Celovcu, dr. Stanko Erhartič, dosedanjí pomočnik direktorja tiskovnega oddelka ministrstva zunanjih del v Beogradu, je imenovan za ravnatelja omenjenega oddelka.

Utrinek. Brezposelni veselo in brezskrbno živi čez zimo ob topli peči. Ni mu treba iti vun na mraz; veselo žvižga in poje. Zakaj pa ne? Saj se mu godi dobro kot vrabcu v prosu. Če mu zmanjka denarja, ga gre iskat na davkarijo. Pa se mu ponudi prilika, da bi dobil delo, a je ne sprejme, češ, saj nisem neumen! Drugi zopet pusti trajen zaslužek — lenuh ni vaje vstrajnega dela — hodi rajši od hiše do hiše in prosjači. Opoldne večkrat pride v kmetsko hišo po pet močnih mož naenkrat in grozeče zahtevajo iesti. Hočejo vedno kaj boljšega, mesa, klobas, špeha itd., z navadno hrano niso zadovoljni. Kmet se resno popravlja, zakaj sem pravzaprav pital in klal prašiče, ali za lastno družino ali za vagabunda? Kako dolgo bo pač šlo tako življenje naprej?

Z dežele. Eno posestvo za drugim gre v nič; kjer so stoletja pospodarile družine, sedaj životari komaj par ljudi. Stara, nekdanja dobro obstoječa posestva so na prodaj za slepo ceno in kupi navadno tujec-inozemec. Marsikdo bi imel rad posla, a ne more plačati hlapcu na mesec po 50—60 S. Mogoče bi mu bilo, če bi se ne zmanjševali kmetski dohodki ali če bi se zmanjšali stroški. Nekateri celo pravi, da bi rad dal vse v najem, če bi mu plačal toliko najemnine, da bi poplačal davke, sam bi pa šel med drvarje in bi boljše živel. Se ne rentira vsled visokih davkov obdelovati polja in rediti živine, ker je ne spravi v denar in ni niti delo plačano. Surovo maslo, jajca itd. kar je pred leti imelo še ceno, je padlo nad 50% v ceni, a kmetovi stroški so se povečali za par sto procentov. Ljudje v mestih so postali izbirčni: ne marajo nič več naše živine, našega mleka, surovega masla itd., rajši uvažajo iz inozemstva. Nekaterim ljudem v mestu gre še vedno predobro, ki ne mislijo na kaj drugega kot na zabavo, kot vidimo v časopisih naznanjene plese in veselice, ki se vršijo ta predpust v Celovcu skoro vsak drugi dan. 5. II. se je vršilo v Celovcu kar pet balov naenkrat. Skrajna lahkomišljenost. Človeku pride na misel nehoti Goethejev epigram: „Immer ist Sonntag, aber ins Land der Vernunft findet er niemals den Weg.“ V drugih državah, kot v Italiji, Švici, Ogrski, Nemčiji, je plesna manija in z njo zvezane posledice kot lahkomišljenost in zapravljivost omejena in ondi imajo več kot pri nas, a naše oblasti ne vidijo nič in se ne ganejo. Če vzamemo v roke časopis, tedaj imamo program za cel predpust. Hišni bali, koroški, umetniški, dobrodelni, šulfereinski bali itd. Vsaka prireditelj si ogrne plašček, da bolj vleče. Ali moremo od takih ljudi pričakovati resnosti za življenje, katerim ni drugo mar kot ubijati čas? V drugih državah spoznavajo resnost današnje dobe, a pri nas so veseljaki, lahkoživci in fejaki.

49. letno poročilo bolnice Usmiljenih bratov v Šent Vidu ob Glini. Preteklo leto je bilo za bolnico zaradi tega velikega pomena, ker je bil otvorjen 8. grudnia l. 1926 oddelek za ženske. Kot zdravniki so delovali gospodje doktor Josip Brandl kot primarij kirurškega, doktor Oskar Kotzmann medicinskega in doktor Josip Kimeswenger ženskega oddelka. Od l. 1925 je ostalo 73 bolnikov. L. 1926 je bilo sprejetih 1247 bolnikov, namreč 1209 moških in 38 ženskih; število oskrbovanih bolnikov je znašalo torej 1320. Od teh so bili 1003 ozdravljeni, 992 moških in 11 ženskih, zboljšanih je bilo 134, 132 moških in dva ženska bolnika, 19 moških je bilo neozdravljenih odpuščenih in 60 jih je umrlo. 31. grudnia l. 1926 so ostali v bolnici 104 bolniki, 79 moških in 25 ženskih. Število oskrbovanih duš je znašalo 26.558; vsak bolnik se je torej povprečno 12,82 dni mudil na zavodu. Po veri je bilo 1213 katoličanov, 26 protestantov, 4 brezverci, 3 mohamedanci in 1 grško-katolik. Bili so iz sledečih dežel: Koroške 1063, Štajerske 60, z Nižje Avstrijske 34, z Zgornje Avstrijske 11, iz Solnograške 4, s Tirolske 12, z Gradičanske 1, iz Predarelske 1, iz Nemčije 8, z Ogrske 3, iz Jugoslavije 21, iz Italije 10, iz Češkoslovaške 11, iz Marokanskega 3, iz Ukrajne, Belgije, Poljske, Švice in Letvanske po 1. Po poklicu se tako-le razdelé: brezposelnih je bilo 10, užitkarjev 21, kmetov, kočarjev, najemnikov in njihovih sorodnikov je bilo 123, uradnikov (zveznih in zasebnih) 22, šoferjev 5, poslov 424, gozdarskih in rudarskih delavcev 70, duhovnikov in redovnikov 13, občinskih revežev 46, orožnikov in finančnih uslužbencev 2, rokodelcev in trgovcev 143, pomožnih delavcev in dninarjev 143, pastirjev 23, invalidov 26, otrok in takih, ki ne morejo za se skrbeti 49, učiteljev 5, vajencev 24, godbenikov 5, zasebnikov 4, učencev, gojencev in dijakov 66, prometnih uslužbencev 23. Operacij se je izvršilo 219. Porodi so bili 4. Röntgen-stroj se je rabil v 315 slučajih. Zobje so se izdirali vsaki mesec 70—100 osebam. — Vodstvo bolnice se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli vzdrževati bolnico. Zveznemu ministertvu za socialno oskrbo, deželni vladi koroški, ki je bolnico v raznih težkočah izdatno podpirala. Dalje se zahvaljuje občinam in korporacijam za velikodušne darove in vsem uradom za iz-

kazano naklonjenost, prečastiti duhovščini za gostoljuben sprejem sobrata pri težavnem nabitranju in gospodom bolniškim zdravnikom za požrtvovalno in uspešno delovanje. Po odstranitvi velikih težkoč je bil 8. grudna otvorjen ženski oddelek. Žalibog je samo 30 postelj na razpolago, tako da neozdravljenih in zaradi starosti oslabilih ni mogoče sprejeti. Vsaki dan se povprečno 70 bolnikov popolnoma brezplačno oskrbuje, to so otroci, občinski reveži, dninarji, kočarji in udje bolniških blagajen, ki morajo čez 4 tedne v bolnici ostati. Tej zahvali je pridružena prošnja, kolikor mogoče podpirati to bolnico tudi v bodoče, kajti s tem da je otvorjen ženski oddelek, so se skrbi znatno povečale. Koroško prebivalstvo je bilo bolnici dosedaj vedno naklonjeno; naj ta naklonjenost tudi v tem letu ne poneha, da bo mogoče to človekoljubno delo v istem obsegu nadaljevati.

Rožek. K župniji Rožek spadajo tri občine: Rožek, Ledenice in Sv. Jakob. Rožeška občina šteje 7 vasi: Šmarten, Broje, Mala gora, Rožek (Šmihel, Dule, Breg in Trata. Največja vas je Šmarten, kjer je pred več leti bil rudokop (svinec), pa se vsled težavne vožnje svinčeve rude na oddaljeno postajo Podravlje ni obnesel. Zdaj stojijo tam le še podrtije. Občina Ledenice ima 8 vasi rožeške fare: Gora, Podhom, Požarje, Brezje, Ravne, Zgornje Gorice, Dolinčiče in Spodnje Gorice. Občini Sv. Jakob smo prepustili le nekaj števil vasi Reka. V minulemu letu so v 34 hišah postavili zibelke, v 22 hišah pa mrtvaške odre. Največ naraščaja je v Rožeku (6 fantov, 4 dekleta). Ravne in Gora imajo samo dekleta (bodoče neveste), Reka in Podhom pa samo fante (bodoče žene). Pokopanih je bilo v občini Rožek 7, v občini Ledenice pa 15. Najbolj jih je pobirala smrt v Brezju (7), Šmartnu (3) in v Dolinčičah (3).

V Celovcu napredujemo, vedno več imamo plesnih prireditev in tudi v splošnem ne zaostajamo za napredkom. Ako greš v nedeljo jutraj v kako bolj oddaljeno cerkev, na kakšen drugi konec mesta, doživiš medpotoma žalostne prizore. V gruclah se vsipljejo ljudje s plesišč po celonočnem divjanju, zaduhlih obrazov in motnih oči. Groza obhaja človeka in zdi se, da ni mogoče, da se godi to v naši lepi Koroški. Celo starejša gospoda se zgraža in pravi, da takšnega pred leti v Celovcu ni bilo. Žalostno je posebno to, da pridrvi v soboto zvečer tudi z okolice veliko mladine v mesto, ki išče nespametno razvedrilo in zabavo. Ponoči se pleše, v nedeljo pa se leži in zanemarija krščanske dolžnosti.

Rožek. (Veselje in žalost.) Staro leto je na Silvestrovo vzelo s seboj v večnost 88 let starega Jožefa Peternela. Novo leto se je starih faranov lotilo. Prvega je pobralo daleč okoli znanega Hanžona iz Dolinčič. Revez je imel lep pogreb, ker je bil vsem zelo postrežljiv. Na svečnico so zamrli 61 let stara Pongracova mati po kratki bolezni. Bili so pridna krščanska mati, ki so svoje otroke vzgajali k pridnosti, poštenosti in značajnosti. Bog v zadnjih letih ravno iz naše župnije jemlje vzgledne matere, najprvo Rupnico v Dulah, nato Kandoflco, Žvercenjo na Ravnah, Otovčenjo in Očejko v Dolinčičah. Zato pa od mladih žen pričakujemo, da bodo po vzgledu teh rajnih mater se vedno bolj odlikovale v čednostih krščanske matere. Ko smrt neusmiljeno razdira, pa ljubezen zbira. Marinčevemu Hanžku se ni stožilo velikega klanca čez Vranje, ker je dobil pri Graceju v Spodnjih Borovljah pridno nevesto. V nedeljo 30. jan. je bila v šmarški podružnici njuna poroka.

O, le pojdi, le pojdi
iz Pečnice v naš Rož,
saj bodem, saj bodem,
predober Ti mož!

Zbranim gostom je Lukjev Francej toliko veselih povedal, da se mu bode od preobilnega govorjenja gotovo jezik oluščil. To se mu je menda že večkrat pripetilo. Tevžev Miha pa ni šel po nevesto čez Vranje, ker jo je dobil na bližnji Mali gori, Ana Kulnik, pd. Sabahovo. Bog daj novoporočenim mnogo sreče!

Št. Jurij na Vinogradih. Vsem so še v živem spominu besede, katere je ob priliki blagoslovljanja naših novih zvonov dne 26. sept.

lanskega leta čg. pridigar izrekel, pozivljajo vernike, naj izmolijo še en očenaš za tistega, ki bo prvi umrl, kateremu bodo novi zvonovi najprej zapeli zadnje slovo. In dne 1. februarja so v prvič žalostno zapeli rajnemu Juriju Kovaču, pd. Šemonovemu Jergeju, ki je v 63. letu starosti zapustil svet. Rajni, priden in pobožen mož, preprost delavec, si je koncem novembra vsled malenkostne rane na desni roki zastrupil kri. Prepozno je iskal pomoči v bolnišnici in je prišel nazaj domov le umret. Ena se tebi je želja spolnila, v zemlji domači, da truplo leži. — Sploh smo z našimi novimi zvonovi vedno bolj zadovoljni. Sedaj po štirih mesecih se je uglasbil in očistil ton. Jasno odmeva njih glas po okolici čez Šmarjeto in se odbija od gorskih obronkov pod Djekšami: ubrano in slovesno ob praznikih, milo in otožno, kadar se je kdo ločil od sveta. Marsikdo sredi pota ali polja obstane in posluša. Kje tako lepo zvonijo, tako lepega zvonjenja že dolgo nisem slišal, vprašuje začuden tujec, popotnik. In vsak mu bo odgovoril: To so šentjurski zvonovi, to so naši zvonovi.

Št. Jakob v Rožu. (Smrt.) Dne 30. januarja t. l. smo položili k zadnjemu počitku okrog 50 let staro Mudnovo mater v Podgradu, ki si zasluži, da popišemo njeno življenje. Da, lahko rečem, ni je matere v naši fari, ki bi bila podobna v življenju rajni. Iz mladih let je bila vzgledna tretjerednica, ko pa je postala zakonska žena, mati, gospodinja Mudnove kmetije, nisi je videl drugje kot marljivo pri delu doma ali na polju in pa vsak dan v cerkvi, kjer je v pogostem sv. obhajilu iskala tolažbe in moči v bridkih urah in težkem poklicu za vzgojo osmerih otrok. Opravljanje ni bila njena navada, zato je živela z vsemi sosedi v slogi in miru, pa tudi tožila ni nikoli v svoji bolezni, ki jo je trpinčila že poldrugo leto. Vsak je začudeno gledal, kako nežno spi to mrtvo truplo, oblečeno v redovno obleko. Da jo je vse spoštovalo in ljubilo, je pričal njen pogreb. Od daleč in blizu, bogati in revni so prihiteli, da počaste svojo dobrotnico, ki nobene ga reveža ni spustila praznih rok od hiše. Cerkevni pevci so ji pod vodstvom vrle organistinje zapeli na domu pesem „Oj, kak grenek“, in ob grobu „Nad zvezdami“. Domači gospod župnik pa so v kratkem nagovoru postavili vsem materam rajno za vzgled, žalostnim otrokom pa nebeško mater v tolažbo. — Naše iskreno sožalje težko prizadeti družini. — Pa nemila smrt v tem mesecu tudi drugim ni prizanesla. Pobrala je Terezijo Velikogne iz Gorinčič, Erjančičevega očeta iz Bistrice in Tavpijevega očeta iz Št. Janža, vse v starosti okrog 80 let. Bog daj vsem umrlim večna nebesa!

Kratke novice s Koroške. Med Celovcom in Ribnico je bil uveden privaten avtopromet. — V Podgradu se je ustanovila požarna bramba. — Srebrni šilingi iz leta 1924 nimajo več plačilne vrednosti. Za tak šiling je mogoče dobiti le toliko, kolikor je vredno srebro in sicer 69 grošev. 3,8 milijonov teh šilingov je še v prometu in v — nogavicah. Pazite, da ne boste namazani! — Podpiranih brezposelnih smo imeli na Koroškem 29. januarja 8319, v enem tednu za 341 več. — Tovorni avto je pri Št. Vidu povozil mesarskega vajenca Kanduta iz Tigrč in ga ubil. Gnal je po cesti tri vole. Sirovi šofer, ki je peljal dalje in se ni brigal za ponesrečenca, je bil aretiran.

DRUŠTVENI VESTNIK

Hodiše. (Občni zbor.) Da v preteklem poslovnem letu nismo spali, to nam je pokazal zadnji občni zbor. Zbralo se je precejšnje število članov, navdušenih za procvit društva. Predsednik je otvoril občni zbor s pristrčnim pozdravom in v kratkih besedah očrtal pomen društva ter se v lepih besedah zahvalil društvenemu dobrotniku, čg. župniku, ki je društvu postavil tako krasen dom. Nato je sledil govor g. župnika o narodni zavednosti in medsebojni ljubezni v društvu. G. govornik je žel za svoje krasne besede občno odobrovanje. Iz poročil posnemamo, da je štel društvo 160 rednih in 2 častna člana, da je imel odbor 11 sej, vodstvo dramatičnega odseka 5 in vodstvo pevskega odseka 6. Priredili sta se dve igri, skupaj pet prireditev, in sicer „Kristuso-

vo trpljenje“ trikrat v Šmiklavžu in enkrat v Podlublju in „Trije tički“. Priredili smo tudi tombolo, na kateri je bilo precej lepih dobikov. Zahvala vsem darovalcem. Imeli smo tudi 2 shoda. Pevski odsek je nastopil pri enem pogrebu, 5krat pri cerkvenih slovesnostih in enkrat pri poroki. Knjižnica šteje okrog 300 knjig, prebranih jih je bilo 350. Sklenilo se je, da se bere vsako leto sv. maša zadušnica za rajne člane društva in praznik sv. Jožefa je društven praznik. Odbor se razen enega odbornika ni spremenil, istotako tudi ne vodstva odsekov. Preteklo poslovno leto je bilo leto truda in skrbi: igra „Kristousovo trpljenje“, ki je stala okrog 800 S, in zidava doma. Toda z božjo pomočjo smo vse srečno dokončali, za kar gre posebna hvala g. župniku, ki se niso zbal ogromnega truda in velikih stroškov in postavili ta krasni spomenik narodnega, kulturnega in verskega dela na Koroškem. Zdaj se nam obeta širši delokrog.

Dobrla vas. (Izobraževalno društvo.) Naše izobraževalno društvo je imelo dne 30. I. svoj redni občni zbor, katerega so se udeležili člani v lepem številu. Po pozdravu predsednika in poročilu odbornikov in dekliske zveze, so nam g. kapl. razložili pomen društva za nas in posebno pa za mladino. Sledilo je še dvoje deklamacij in pa volitev novega odbora. Nato je novoizvoljeni predsednik prosil svoje novoizvoljene odbornike, da naj radovoljno sprejmejo svoj posel ter ga po svojih močeh izvršujejo. Staremu odboru pa izrekamo tem potom hvalo za ves trud in požrtvovalnost. Pevski odsek društva pa nam je zapel lepe narodne pesmi predno smo se razšli. — Novi odbor je zdaj že na delu in misli dne 20. II. prirediti igro „Veseli vojaki“ ali „Pota ljubezni“. Med odmorji pa bo pel vesele pesmi domači pevski zbor. Ta igra se bo igrala sploh prvič na Koroškem.

ZA NAŠO DECO

Koliko je Slovanov na svetu?

Morda se ti je že kedaj dogodilo, da se je pred teboj pobahal nemški tovariš ali sošolec: „Kaj boste vi Slovenci, ko vas nič ni, nas pa je čez 70 milijonov?“

Res je sicer, da je na Koroškem brez Podjunske in Kanalske doline le še okrog 80 tisoč Slovencev. A Slovenci ne bivajo samo na Koroškem kakor tudi Nemci ne prebivajo samo v Avstriji. Čez 600.000 Slovencev je pod Italijo, a v Jugoslaviji jih je tudi milijon. In tudi koroški Slovenec je po duhu in jeziku brat temu Slovencu. Saj govori isti jezik, moli isti očenaš, prepeva iste pesmi in čita iste knjige. Tega vam pač nihče ne more zanikati ali utajiti.

A naš slovenski narod ima mnogo sorodnikov. Najbližji po krvi in jeziku so mu Hrvati in Srbi. Le-te skupaj s Slovenci imenujemo Jugoslovane. Njih skupno število znaša 12 milijonov. Sem moramo prišteti tudi še 4 milijone Bolgarov, ki govoré nam zelo soroden jezik. Na severozapadu so naši slovanski bratje Čehoslovaki, ki jih je nad 8½ milijonov in Poljaki, katerih število dosega 24 milijonov. Naši najmogočnejši in najštevilnejši slovanski bratje pa so Rusi. Vseh Rusov je na svetu 114 milijonov. Skupno število vseh Slovanov je torej nad 160 milijonov.

Pa bo morda kdo rekel: „Kaj to vse pomaga, ko se pa ne razumete med seboj?“ Ta trditev nikakor ne drži. Mnogi izmed vas se še gotovo spominjajo, kako so po naših kmetijah med vojno služili ruski uietniki. Kako naglo in lahko so se z njimi sporazumeli naši ljudje! In kako hitro so se naučili slovenski vjetniki v Rusiji ruskega jezika! To vse nam je živ dokaz, da smo si slovanski narodi zelo blizu in sorodni. Koroški Slovenec prav tako lahko razume Rusa ali Čeha kot pa koroški nemški kmet Virtemberžana ali Prusa.

Zavedajmo se torej naše skupnosti in bomo ponosni, da smo bratje več kot 160 milijonskega slovanskega naroda!

Mornarjeva bistroumnost.

Mornar, ki se je že nešteto krat udeležil morskih voženj, se je vnovič odpravljal na dolgo potovanje na Kitajsko. Prijatelj, ki se je

zelo bal vožnje po morju, ga je skušal pregovoriti, da naj se ne poda na dolgo, nevarno pot in naj si raje izbere drug poklic, kjer ne bo toliko nevarnosti za njegovo življenje.

„Neumnost,“ odvrne mornar, „na suhi zemlji je prav toliko nevarnosti kot na morju.“ Njegov prijatelj mu tega seveda ni mogel verjeti ter ga je vprašal: „Kaj je bil vaš oče?“ — „Bil je mornar.“ — „Kje je umrl?“ — Poginil je, ko se potopila njegova ladja. — „In kje je umrl vaš ded?“ — „Padel je po nesreči s krova ladje ter utonil.“ — „In vaš praded?“ — „Tudi on je izgubil življenje na morju.“ — „Ali se vam torej ne zdi neumno, da se vnovič podajate na morje, kjer je poginilo toliko vaših prednikov?“

Nato pa mu reče mornar: „Kje pa je vaš oče umrl?“ — „V postelji seveda,“ je bil odgovor. — „In vaš ded?“ — „Tudi ded in praded sta umrla v postelji.“ Mornar pa je še dodal: „Ali torej ne mislite, da je neumno hoditi v posteljo, kjer je umrlo toliko vaših prednikov?“

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Konferenca avstrijskih škofov je sklenila, da zabrani avstrijskim katolikom plesanje modernih plesov. Za erotične plesove so označili: fokstrott, tango, charleston, onestep, shimmy, blues, boston in black. Dovoljena sta le še polka in valček. — V permski guberniji v Rusiji so odkrili novo sekto, katere članom pravijo „Podpolščiki“. Pripadniki te sekte se namreč po 40—45 letu zakopljejo, kjer mirno čakajo smrti. — Bivša cesarica Zita in njena rodbina je obolela za gripo. — Ravnatelj borze dela v Miskolczu na Madžarskem je pošiljal lepa dekleta v javne hiše. — Tuji avtomobili so davka prosti, ako se mudijo na Dunaju največ 30 dni. — Trgovinska bilanca na mesec november 1926 izkazuje 108 milijonov S primanjkljaja. — Vsled razžaljenja Mussolinija sta bila v Rimu obsojena 2 delavca na 9 mesecev ječe. — Dunajska občina ima 56 milijonov S prebitka — Praga šteje 737.000 prebivalcev. — V Italiji bo plačevalo 1.800.000 samcev samski davek, ki bo prinesel državi okoli 360 milijonov lir na leto. — Socialna bremena so v Avstriji najtežja. — Bolgarska ima 5.200.000 prebivalcev. — Na Solnograškem se vršijo 3. aprila 1927 deželno-zborske volitve. — 50 fašistov je na Brennerju prekoračilo mejo za 100 korakov. — Na Češkoslovaškem so zaznamovali doslej 35.000 obolenj na španski gripi. — Narodna banka je znižala obrestno mero od 6½ na 6 odstotkov. — Iz Portugalske poročajo o novem upor vojaštva. — Albanska vlada je nepričakovano odstopila. — Lani je bilo na Dunaju sklenjenih 2289 civilnih zakonov. — Landbund se je na svojem zborovanju v Gradcu izrekel proti Einheitslisti. — Na Dunaju je 1.200.000 volilcev. Volilni imenik ima 71.000 strani in stane 4200 šilingov.

Dunajsko gospodarstvo. Na svetu je že tako, da mora vsaki gospodar tuptam si tudi kaj denarja izposoditi. Denar si zposojujeta tudi država in dežele, občine in društva. Posojila se morajo seveda tudi pošteno vračati, dokler ima dolžnik še kaj premoženja, od čigane se ne pričakuje nič, pa se mu tudi ne posodi nič, kakor bi kmet ne posodil nič, ko bi ga prosil posojila vrabec v grmovju. — Dunajsko mesto si je l. 1902 izposodilo za razne svoje investicije: za elektrarno, plinaro, za tramvaj itd. 285 milijonov zlatih kron. Dolžna pisma (akcije) se glase na franke, lire, funte, goldinarje in se je izrečno vpostavilo v pogodbo, da se posojilo plačuje v zlati vrednosti. Ko je pa naša država izdala naredbo, da pri nas velja krona za krono, je dunajska občina, ki se je tedaj izmuznila iz rok meščanskih strank, proglasila, da to načelo velja tudi za njene tuje dolžnike in da se bodo ti dolžniki tako plačevali kakor se pri nas plačujejo stari dolгови s praznim papirjem. Le-ta lepi, a malo poštenei sklep je občina napravila l. 1922. Tako je dunajska občina enostransko razveljavila staro pogodbo. Zdaj se pa dogaja tole: Dunajska občina zopet potrebuje denarja, ker začne uvidevati, da se davčni viri sušijo vsled prehudih davkov. Za vodne zgradbe si hoče Du-

naj najeti v tujini dearja. Na to opozarja švicarski list „Neue Zürcher Zeitung“ Švicarje: „Dunajsko mesto se je umaknilo svoji dolžnosti po nečuvnem verolomstvu (durch einen ungeheuren Rechtsbruch). V škodo je prišlo veliko malih štedilcev: vse to osvitluje mišljenje voditeljev dunajske občine, ki velja zdaj kot ena najbogatejših občin v Evropi. Vprašanje bo, ali je pametno, če se Švicarjem priporoča, naročevati novih akcij, ki jih ponuja dunajska električna družba.“ Hudo je, ako te sosed, ki ga prideš prositi posojila, označi kot verolomnika, le to se godi slavnemu dunajskemu mestu. Svoje vodne zgradbe bode mesto moralo zdaj že samo plačati, tujci jih ne bodo.

Stanje naše valute in rastoči deficit trg. bilance. Navzlic stalni krizi avstrijskega gospodarstva se stanje avstrijske valute od leta do leta zboljšuje. Kovinsko kritje je v januarju prekoračilo celo 80%. Obtok bankovcev je 22. t. m. znašal 788 milij. šilingov, zlata in devizna podlaga pa 664,5 milij. šilingov (530,2 milijonov šilingov kovinskega kritja v zlatu in devizah in 117,9 milij. bančnega kritja v dolarskih in funtsterlinskih devizah). Kritje v zlatu in devizah predstavlja torej 84% obtoka bankovcev. To zboljšanje kritja v navideznem nasprotju z ogromnim deficitom trgovinske bilance, ki je v letu 1926. prekoračil 1 milijardo šilingov in za vsa povojna leta 10 milijard šilingov. Le ena tretjina tega deficita se je krila z inozemskimi posojili. Ker pa se je navzlic deficita trgovinske bilance zboljšalo stanje valute, je sklepati, da znašajo nevidne postavke plačilne bilance 600—700 milij. šilingov.

Nazadovanje porodov. Splošno je znano, da je število porodov v zadnjih 20 letih v Franciji tako padlo, da presega povprečno samo za 60—80.000 število smrti. Mnogi ne vedo, da so nekatere države severne Evrope v tem pogledu še na slabšem. V Franciji je znašalo število porodov leta 1901 910.000, leta 1913 790.000 in l. 1925 768.000, tako da je odpadlo na 100 prebivalcev povprečno l. 1901 22,3%, l. 1913 18,9% in l. 1925 18,7% porodov. V Nemčiji je znašalo to razmerje 35,7, 27,5 in 20,5%, v Belgiji 29,4, 22,4 in 19,6, na Danskem 29,7, 25,6 in 21,1%, v Angliji 29, 25 in 18,6%, na Norveškem 29,6, 25,2 in 19,8%, na Švedskem 27, 23,1 in 17,5%, v Švici 29,1, 23,1 in 19,3%. Iz teh podatkov je razvidno, da je število porodov v Angliji in na Švedskem še bolj padlo kot v Franciji. Tudi v Nemčiji so porodi rapidno nazadovali. Zanimivo je, da število porodov v Franciji leta 1913—1925 ni tako padlo kakor v drugih državah, dasi je izgubila Francija v svetovni vojni največ mladih mož. Vzrok je ta, da je Francija zadnja leta nudila mnogim rodbinam izdatno denarno podporo. Narodna skupščina je sprejela več zakonov o podpiranju siromašnih rodbin in mnogi francoski veleindustrijalci dajejo svojim delavcem poleg plače še posebne rodbinske doklade. Poleg tega dobi mati številnih otrok državno odlikovanje in uživa splošen ugled, dočim je bila njena plodnost pred vojno predmet zasmeševanja. Ti ukrepi se nazadovanje porodov v Franciji skoraj popolnoma ustavili. V nekaterih okrajih je število porodov zadnja leta celo poskočilo.

Prerokovanje za leto 2000. Če proučimo dobo zadnjih desetletij, se moramo naravnost čuditi napredku v vseh panogah tehnike. Zanimivo je torej razmotrivanje, kako bo l. 2000, ako bo svet napredoval z enako hitrimi koraki. Kakor je premog danes glavni izvor gonilne sile, tako je gotovo, da bodo v prihodnjih letih njegovo mesto zavzeli elektrika in še drugi način pridobivanja moči. Zrak, morski valovi, veter itd., to vse se že danes skuša uporabljati. V domači hiši bodo nastopile velike izpremembe in opravila gospodinje se bodo zmanjšala na najnižjo mero. Ognja v štedilniku in peči ne bo treba nikjer več podžigati z nerodnimi treskami, kajti vse to bodo opravljale električne peči, ki jih imajo posamezniki že sedaj uvedene. Električni stroji bodo mlatili ter sploh vsa dela, za katera je danes treba mnogo poslov, bodo tako rekoč sama ob sebi opravljena. V kuhinji bodo stroji mleli kavo,

prali in likali perilo, lupili krompir, snažili čevlje in sploh opravljali vsa domača dela. Visoki dimniki tovarn bodo izginili, ker jih ne bo treba, kajti s premogom se ne bo nikjer več kurilo. Vse bo električno. Po mestih bodo ravne ulice, vozni promet pod cesto, aeroplani bodo vozili z brzino 600 km na uro. Brezzično se bodo ljudje pogovarjali na vsako razdaljo, imeli v vsaki hiši aparate, s katerimi bodo videli dotičnega, s komur bodo govorili. Časopisov ne bo treba, ker se bo vse izvedelo potom radija v par minutah po dogodku. Vse bo takrat na svetu „srečno“. Sedaj rojeni otroci bodo kot starčki to lahko dočakali. Tako napovedujejo preroki. Nedvomno se bo mnogo izpolnilo.

SVEČE

za cerkev in svečnico, bele in okinčane, kadilo, olje za večno svetlo ter pripravi stenji. trajno goreče ogelje za kadilnike se dobi po najnižji ceni in v najboljši kakovosti v trgovini
Siebert, Celover (medpotoma med cerkvijo Sv. Duha in hotelom Sandwirt.)

Kat. slov. izobraževalno društvo „Trta“ Žitara vas.

VABILO

na igro

MIKLOVA ZALA,

ki se uprizaro v nedeljo, dne 13. in 20. februarja t. l. ob 3. uri pop. v Društvenem domu v Žitari vasi.

Vstopnina: sedeži 1 S, stojišča 60 g za osebo.

Člani, ki imajo za leto 1927 že plačano članarino, imajo k drugi predstavi prost vstop.

Ker se druga vabila ne bodo raspošiljala, vabi tem potem vse, ki ljubijo pošteno zabavo in ki bi nam hoteli pomagati kriti obile stroške z nabavo garderobe

ODBOR.

NAZNANILO.

Neko podjetje na spodnjem Koroškem v večjem prometnem kraju, blizu železnice in tik ceste išče izkušenega mečarja, ki bi vzel v najem z lo primerne prostore in otvoril na svoj račun mesnico. Slovenska in nemška jezika morabiti popolnoma vešč.

Več pove upravnistvo lista.

V Dobri vas' lo velik špas; vablje i se vsi na vas, ker kratak je pustni čas.

Igrajo se dne 20. februarja prvič in zadnjič na Koroškem

Veseli vojaki ali Pota ljubezni

18

ODBOR.

VABILO.

Napustno nedeljo, dne 27. svečana, ob 3. uri

priredi slov. izobraževalno društvo v Globasnici pri Šostarju veseloigro

Cigani

Komur je za pošteno pustno zabavo, naj pride!

Otrokom vstop prepovedan!

19

Prijazno vabi

ODBOR.